

7440 Sayılı Kanun Kapsamında Kayda Alınan Emtia İçin Ayrılan Karşılığın Ortaklara Dağıtılmasının Muhasebeleştirilmesi Hk

Belge türü	Özelge
Kanun	SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK KANUNU (*)
Özelge no	E-27575268-105[2023-854]-92251
Tarih	11.02.2026

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Ankara Defterdarlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : E-27575268-105[2023-854]-92251

11.02.2026

Konu : 7440 Sayılı Kanun Kapsamında Kayda Alınan Emtia İçin Ayrılan Karşılığın Ortaklara Dağıtılmasının Muhasebeleştirilmesi Hk.

.....

İlgide kayıtlı özelge talep formlarınızda; işletmenizde mevcut olduğu halde kayıtlarınızda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşların yasal kayıtlarınıza intikal ettirilmesi amacıyla 7440 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinin birinci fıkrası hükmü uyarınca "Stok Beyanında Bulunacak Vergi Sorumluları İçin Katma Değer Vergisi Beyannamesi" ile anılan Kanunun stok artımı hükümlerinden yararlandığınız ve tahakkuk eden vergiyi süresinde ödediğiniz, mezkur Kanuna ilişkin 1 Seri No.lu Tebliğde, bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerin, aktiflerine intikal ettirdikleri emtia için ayrı makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere pasifte karşılık hesabı açacağı, emtia için ayrılan söz konusu karşılıkların ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi hâlinde, sermayenin unsuru sayılacağı ve vergilendirilmeyeceği belirtildiğinden, anılan Tebliğ kapsamında "525.Kayda Alınan Emtia Özel Karşılık Hesabı"na kaydedilen tutarın, sermaye artışı yapılarak mı yoksa şirketin, ortaklara borcunun bulunmasından kaynaklı olarak doğrudan "331/431.Ortaklara Borçlar" hesabına mahsup edilmek suretiyle mi kapatılacağı hususunda Defterdarlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmıştır.

12.03.2023 tarihli ve 32130 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun "İşletme kayıtlarının düzeltilmesi" başlıklı 6'ncı maddesinde,

"(1) İşletmede mevcut olduğu hâlde kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (adi, kollektif ve adi komandit şirketler dâhil), işletmelerinde mevcut olduğu hâlde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları kendilerince veya bağlı oldukları meslek kuruluşunca tespit edilecek rayiç bedel ile bu Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan sürede bir envanter listesi ile vergi dairelerine bildirmek suretiyle defterlerine kaydedebilirler. Bildirime dâhil edilen kıymetler için amortisman ayrılmaz.

b) Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler aktiflerine kaydettikleri emtia için ayrı, makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere özel karşılık hesabı açarlar. Emtia için ayrılan karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi hâlinde sermayenin unsuru sayılır ve vergilendirilmez. Makine, teçhizat ve demirbaşlar envantere kaydedilir ve ayrılan karşılık birikmiş amortisman addolunur. İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ise söz konusu emtiayı defterlerinin gider kısmına satın alınan mal olarak kaydederler.

c) Bu fıkranın (a) bendi uyarınca beyan edilen; makine, teçhizat, demirbaş ve emtiaların bedeli üzerinden tabi olduğu oranların yarısı esas alınarak katma değer vergisi hesaplanır ve ayrı bir beyanname ile sorumlu sıfatıyla beyan edilerek, beyanname verme süresi içinde ödenir. Makine, teçhizat ve demirbaşlar

üzerinden ödenen bu vergi, hesaplanan katma değer vergisinden indirilemez. Emtia üzerinden ödenen vergi genel esaslara göre indirilir, ancak iadeye konu edilmez. Bu emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar için 3065 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin (2) numaralı fıkrası hükmü uygulanmaz.

..."

hükmü bulunmaktadır.

Ayrıca, 1 Seri No.lu Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliğinin "A- İŞLETMEDE MEVCUT OLDUĞU HÂLDE KAYITLARDA YER ALMAYAN EMTİA, MAKİNE, TEÇHİZAT VE DEMİRBAŞLARIN KAYDA ALINMASI" başlıklı bölümünün "6- Beyan Edilen Kıymetlerin Kayıtlara İntikali" başlıklı kısmında, "Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler, aktiflerine intikal ettirdikleri emtia için ayrı; makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere pasifte karşılık hesabı açacaktır.

Emtia için ayrılan karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi hâlinde, sermayenin unsuru sayılacak ve vergilendirilmeyecektir.

Öte yandan, makine, teçhizat ve demirbaşlar ayrıca envantere kaydedilecek ve ayrılan karşılık birikmiş amortisman olarak kabul edilecektir.

..." açıklamaları bulunmaktadır.

7440 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 6 ıncı maddesinin (1) inci fıkrası uygulamasına ilişkin olarak Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliği (Seri No: 1)'in "İşletmede Mevcut Olduğu Hâlde Kayıtlarda Yer Almayan Emtia, Makine, Teçhizat Ve Demirbaşların Kayda Alınması"/"6- Beyan Edilen Kıymetlerin Kayıtlara İntikali" bölümünde, bilanço esasına göre defter tutan mükelleflerce, söz konusu fıkra kapsamında aktiflerine intikal ettirdikleri emtia için pasifte açılması öngörülen karşılık hesabına ilişkin olarak yer verilen örneklerde "525 KAYDA ALINAN EMTİA ÖZEL KARŞILIK HESABI (7440 sayılı Kanunun 6/1 md.)" kullanılmıştır.

Diğer taraftan, 213 sayılı Kanunun 175 ve mükerrer 257 nci maddelerinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak, tekdüzen muhasebe sistemine (Tekdüzen Hesap Çerçevesi Hesap Planı ve İşleyişine) ilişkin düzenlemeler/açıklamalar, 1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinde yapılmış olup, söz konusu Tebliğin "V- Muhasebe Usul ve Esasları/Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları" ekinde;

"331.Ortaklara Borçlar" hesabının işletmenin, esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla ortaklara (ferdi işletmelerde işletme sahibine) borçlu bulunduğu tutarların izlendiği hesap olduğu, borcun doğması halinde hesaba alacak, ödenmesi halinde ise borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Buna göre, işletmede mevcut olduğu halde kayıtlarınızda yer almayan ve 7440 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinin 1/c fıkrası kapsamında beyan edilen emtia için ayrılan ve "525-Kayda Alınan Emtia Özel Karşılık Hesabı"na alacak kaydedilen tutarlar, ortaklara dağıtılması halinde sermayenin unsuru sayılmakta olup, bu kapsamda söz konusu karşılık hesabında yer alan tutarların şirketinizin ortaklarına olan borçlarının izlendiğı "331-Ortaklara Borçlar" hesabına mahsup edilmek suretiyle ortaklara dağıtılması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 17.09.2026